

ТАҚРИЗ

ба автореферати рисолаи илмӣ Резмонова Қурбоной Шарифовна дар мавзӯи: «Маҳсулнокии намунаҳои гандуми мулоим (*Triticum aestivum* L.) аз коллексияи ИУР-и Федератсияи Россия дар шароити ҷануби Тоҷикистон», барои дарёфти дараҷаи илмӣ номзоди илмҳои кишоварзӣ аз рӯи ихтисоси 06.01.01 – Зироатчиғии умумӣ, растанипарварӣ пешниҳод шудааст.

Беҳатари ҷаҳонӣ озӯшаворӣ самтгирии ҷиддӣ илм дар бораи растаниҳо, беҳтаршавӣ сифати зироатҳои кишоварзӣ ва техникаи истеҳсоли ғалладонаро дар даҳсолаи наздик бастубандӣ таҳқиқот ва коркарди ошкорсозӣ ба иқлим тобоварӣ онҳо, инчунин ба вуҷуд овардани навҳо ва намунаҳои нави сифатан беҳтари ғалладонаро тақозо менамояд.

Аз автореферати диссертатсия бармеояд, ки мақсади кори илмӣ ба анҷомрасонидаи унвонҷӯ Резмонова Қ.Ш. омӯзиши аломатҳои морфологӣ ва ҷиҳати хоҷагидорӣ арзишмандӣ намунаҳои нави гандуми мулоими аз коллексияи ҷаҳонӣ - Институти умумироссиягии растанипарварии Федератсияи Россия (ИУР-и Федератсияи Россия) гирифташуда, дар шароити иқлим ва истифодаи нурии маъдани маҷмаъии нитроаммофоска дар ҷануби Тоҷикистон аз ҷумла дар шаҳри Бохтар парваришгашта, ба шумор меравад.

Вазифаҳои таҳқиқот бошад чунинанд:

1. Омӯзиши хусусиятҳои сабзиш ва рушд, аломатҳои морфологӣ ва давраи нашъу намои намунаҳои гандуми мулоим;
2. Хусусиятҳои аз ҷиҳати хоҷагидорӣ муфиди намунаҳои ояндадори гандуми мулоим аз коллексияи ИУР-и Федератсияи Россия дар шароити ҷануби Тоҷикистон;
3. Муайян кардани нишондиҳандаҳои биохимиявии тухмӣ дар намунаҳои гандуми аз коллексияи ҷаҳонӣ ИУР-и Федератсияи Россия дар шароити ҷануби Тоҷикистон;

5. Таъсири нурии нитроаммофоска ба ҳосилнокии намунаҳои гандум дар шароити водии Вахши Тоҷикистон;

6. Муайян намудани самараи иқтисодии парвариши намунаҳои нави гандуми овардашуда дар шароити ҷануби Тоҷикистон.

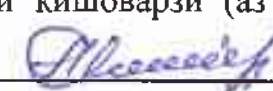
Унвонҷу Резмонова Қ.Ш. хусусиятҳои афзоиш ва сабзишу ҳосилнокии намунаҳои нави гандуми мулоими аз ИУР-и ба номи Н.И. Вавилов овардашударо, дар шароити иқлимӣ ва дар баландии 430 метр (ш. Бохтар) бо истифодаи вазнҳои гуногуни физикии (300, 400 ва 500 кг/г) нурии маъдани нитроаммофоска дар шароити обии ва беобии омӯхта, ба натиҷаҳои арзишмандии иқтисодӣ ва амалӣ ноил гардидааст.

Аз автореферати диссертатсия дида мешавад, ки унвонҷу Резмонова Қ.Ш. дар муқоиса ба хусусиятҳои морфологӣ ва нави назоратии «Ормон», 15 намунаҳои нави гандуми коллексияи ИУР-и Федератсияи Россия дар шароити иқлими ҷануби Тоҷикистон ҳаматарафа омӯхтааст. Ҳангоми кишт ворид намудани нури маъдани нитроаммофоска, маҳсулноки ва сифати дони намунаҳои нави гандуми мулоими аз коллексияи ҷаҳониро дар шароити гарм ва норасогии намии вилояти Хатлон натиҷагирӣ намуда, ба он баҳои илмӣ додааст. Албатта аз тарафи унвонҷу бори аввал алоқамандии аломатҳои гуногуни намунаҳои нави арзишмандии гандуми мулоими аз коллексияи ИУР-и Федератсияи Россия дастрасшударо дар иқлими гарм ҷануби Тоҷикистон муайян карда, аҳамияти илмӣ доштани натиҷаи гирифтаашро дар иҷроиши корҳои илмӣ селекционӣ дарҷ намудааст. Ҳосилнокии намунаҳои навро нисбати нави назоратии «Ормон» 1,5-2,4 маротиба баланд буданро нишон додааст.

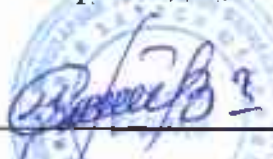
Аз ҷиҳати иқтисодӣ арзишманд будани намунаҳои нави гандуми мулоими аз коллексияи ҷаҳонӣ гирифтаре ба натиҷаҳои маҳсулноки ва муайян намудани сифати дони онҳо, ки дар масоҳати 5 га дар шароити заминҳои филиали Институти зироаткорӣ дар шаҳри Бохтар парваришнамуда, нишон медиҳад.

Дар маҷаллаҳои илмӣ тақризшавандаи аз ҷониби Комиссияи олии аттестатсионии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон эътирофшуда, ба таъби расонидани 7 мақола аз тарафи Резмонова Қ.Ш. ва дар умум 21 мақола натиҷаҳои илмӣ гирифтааш шаҳодат медиҳанд, ки кори илмӣ иҷрогашта аз тарафи унвонҷу рисолаи мукаммал ва ба анҷомрасида мебошад.

Ҳамин тавр, метавон қайд намуд, ки рисолаи илмӣ дар мавзӯи «Маҳсулнокии намунаҳои гандуми мулоим (*Triticum aestivum* L.) аз коллексияи ИУР-и Федератсияи Россия дар шароити ҷануби Тоҷикистон», барои дарёфти дараҷаи илмӣ номзади илмҳои кишоварзӣ аз рӯи ихтисоси 06.01.01 – Зироатчиғии умумӣ, растанипарварӣ пешниҳод шудааст, ки кори илмӣ бомаврид ба шумор рафта, бо аҳамияти назариявӣ ва амалӣ, ба талаботи КОА-и назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон ҷавобгӯ буда, муаллифи он Резмонова Курбоной Шарифовна барои ба даст овардани унвони илмӣ номзади илмҳои кишоварзӣ, аз рӯи ихтисоси 06.01.01 – Зироатчиғии умумӣ, растанипарварӣ сазовор мебошад.

Мудири шуъбаи селекцияи пахтаи миёнаҳои филиали Институти «Зироаткорӣ»-и Академияи илмҳои кишоварзии Тоҷикистон, дар вилояти Хатлон, номзади илмҳои кишоварзӣ (аз рӯи ихтисоси 06.01.01-Зироатчиғии умумӣ, растанипарварӣ) Абдуллоев М.Н.

Имзои н.и.к. Абдуллоев М.Н-ро тасдиқ менамоям.

Нозири шуъбаи кадрҳо: Сайфов И.С.

Суроғаи хизматӣ: 735140, Ҷумҳурии Тоҷикистон, вилояти Хатлон, шаҳри Бохтар
Тел. (+992) 987629925; E.mail: Flziroatkor-khatlon@mail.ru

07.07.2025